

חיינו ואהבותיו של חלוץ

— מאת אפרת פאיאנס —

שלוש, כך שלא תקופח האחת על השבון הברתה. יתר על כן, כשלא באשמתו הוא מועלה לאניה ומגורש מן הארץ (ודוקא בעיתוי גות וטוב לו מבחינה אישית בשל הסחבכות עסקי אהביו) — הוא מתגלגל לאמ-ריקה, ושם — בעיקר — חוזר בווא-ריאציות שונות על השילוש הנשי, כשהפעם שוב אין העניינים מתגלגלים חלקות, אלא ההסתבכות מחמירה והו"לכת עד שהוא שב ועולה לארץ, בעצם ימי המלחמה, כחייל בגדוד העברי.

כל מעללי אהבהביו של מנשה נוסח פראנק האריס לא היו מתקבלים בצורה כה חמורה אילו השכיל המת-בר לטוות סביבם רקע עשיר יותר ולנמק במסכת הסיפורית את מניעיו ואת בדידותו, שאולי בה יש לחפש את רצונו הנואש כמעט בקירבה נשית. אולם המתבר לא עמד במשי-מה זאת ומעשי גיבורו הצודדיים נהפ-כו לעיקר העלילה, בעוד העיקר היקר לו — אותה מסכת של הקרבה ומרי-דה, של פריצת מסגרות והעפלה ל-החיישבות בארץ-ישראל — עיקר זה נבלע ונעלם עד לבלי הותר רושם.

לסיכום: סיפור שנכתב בכוונה טובה ושהיו לו נתונים אובייקטיביים לעורר ענין — היה לפרשת-אהבהבים זולה וחבל.

ספרו של מרדכי ברנשטיין „בין אדם לאדמה“ (הוצ' קרני ח"א) הוא בסיון בלתי-מוצלח לתפוס מרובה. לכאורה זהו סיפורו של נער יהודי ממשפחה רוטית שנשש את בית אביו ויצא לקנות דעת ולבנות את חיינו בארץ-ישראל. אולם בצד תיאור ה-אירועים והמעשים הישירים שבהם יש לגיבור נגיעה כלשהי, מנסה ברנשטיין להטעים את הקורא מרותה ומריחה של התקופה — תקופת טרם מלהמת-העור-לם הראשונה — ולודעו אל מניעיהם ומעשיהם של אנשי העליה השניה. משימה זאת, היא בעיקר שהיתה ל-מעלה מכוחותיו.

אולם גם אם נתעלם מן הרקע ובנסה להתייחס אל סיפורו של מנשה כאל סיפור החייב לעמוד לבחינה ב-אמות-מידה ספרותיות אובייקטיביות — נמצא, כי רבים בו הליקוים.

מנשה הוא בחור בעל אידיאלים. הוא נושש את בית-אבא ועולה לארץ-ישראל ללמוד בגימנסיה העברית הרי-צליה. מעשה זה סביר ואף מעוגן בקרקע מציאותית של אותה תקופה. עם זאת, הריהו מין דון-זואן-זוטא המחלק את יצורו בעת ובעונה אחת עם שלוש תלמידות וכל השבונותיו נתונים לפתרון חלוקת הזמן בין ה-